

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Nobili Viro Comiti De Vianna.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20006

rum quatenus ei de cetero sicut Regi vestro in Romanorum Imperatorem electo reverenter & humiliter deferatis, regalem ei honorificentiam & obedientiam impendentes. Si enim salubribus monitis & consiliis nostris, quæ de corde puro & conscientia bona & fide non ficta procedunt, prudenter ac reverenter curaveritis acquiescere, nos cum eodem & pro eodem Rege ad honorem & exaltationem imperij efficaciter intendemus, cum & ipse nobiscum pariter & pro nobis ad honorem & exaltationem Ecclesiæ intendere debeat, ut speramus; ita quod eo faciente qui est Rex Regum & Dominus dominantium, sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedech, regnum & sacerdotium diebus nostris mutuis subsidiis optatum recipient incrementum. Super primis etiam juramentis illud auctoritate apostolica statuimus quod ad purgandam & famam & conscientiam redundabit. Eis autem qui super hoc monitis, consiliis, & mandatis nostris humiliter acquieverint, super honoribus, dignitatibus & possessionibus suis apud prædictum Regem & suos curabimus utiliter providere. Quod si etiam idem nobilis vir Philippus de plano acquiescere vellet & Deo & Ecclesiæ satisfacere competenter, paterna eum curarem sollicitudine confovere & ad honorem & profectum ejus intendere diligenter. Datum ut supra.

Scriptum est in eundem modum eisdem usque ne quid ex contingentibus omittere videamur, cum dispendium Ecclesiæ, quæ diutius nec valet &c. usque in finem.

Scriptum est in eundem ferè modum ministerialibus.

**ELECTO ET CAPITULO
Hildesheimensi.**

Epist. 34.

Quantum gratiæ & favoris vobis exhibuerit apostolica sedes non oportet nos literis explicare, cum res ipsa testimonium perhibeat veritati. Vnde tanto vos credimus faciliores & devotiores ad implendum nostrum beneplacitum invenite quanto magis benevolentiam nostram experti, de ipsa sumpistis expressius argumentum. Cum ergo Ecclesiæ Romanæ dispendium, quæ diutius nec vult nec potest idoneo defensore carere, sustinere nolimus ulterius vel dissimulare jacturam tam imperij quam populi Christiani, cum etiam eorum utrique qui in Theutonia electi dicuntur favere ad obtinendum imperium non possimus, nec credamus tam personæ in imperio quam imperio in persona idonea providendum, sitque reputandus ad hoc dignior qui magis idoneus reperitur, personam nobilis viri Philippi Ducis Sueviæ propter impedimenta patentia quoad imperium obtinendum, præsertim hoc tempore, penitus reprobamus, & juramenta quæ ipsi ratione regni sunt præstita decernimus non servanda, & carissimum filium nostrum Ottonem, quem esse novimus virum industrium & prudentem, fortem & strenuum, in Regem recipimus, & regalem ei præcipimus ab omnibus honorificentiam exhiberi. Monemus igitur discretionem vestram & exhortamur in Domino; & per apostolica vobis scripta præcipiendo mandamus quatenus ipsi firmiter adherentes

tamquam Regi vestro in Romanorum Imperatorem electo & à nobis dante Domino coronando; honorem & reverentiam impendatis & fideliter assistatis eidem; ac quoscunque poteritis ad favorem & fidelitatem ipsius verbo & opere prudenter & efficaciter inducatis. Cum enim gratum nobis fuerit & acceptum quicquid auxilij & favoris ei hætenus est impensum, de cetero grave nobis existeret & molestum si quis se ipsi duceret opponendum aut ei fideliter non adesset. Datum ut supra.

In eundem ferè modum scriptum est Saltzburgerse Archiepiscopo.

**NOBILI VIRO ALBERTO COMITI
de Thaisburg.**

SI nec simplex promissio quam viri nobiles & prudentes fecerint in re tam licita quam honesta revocari debeat, sed firmiter potius observari, ea multo magis est tenenda quæ sub obtestatione divini nominis, evangelij coram positis, exhibetur, cum nemo in vanum debeat assumere nomen Dei. Gaudemus ergo quod carissimo in Christo filio nostro illustri Regi Ottoni in Romanorum Imperatorem electo juramentum fidelitatis, sicut accepimus, præstitisti, & ei disposuisti fideliter & firmiter adherere, sanè cum Ecclesiæ Romanæ dispendium, quæ diutius &c. in eundem ferè modum ut supra usque exhiberi. Monemus igitur nobilitatem tuam & exhortamur attentius, & per apostolica tibi scripta præcipiendo mandamus quatenus in ejusdem Regis fidelitate fideliter & devotè persistas, & ipsi de cetero regalem honorificentiam studeas exhibere, ad honorem & exaltationem ipsius per te ac tuos prudenter & potenter intendens, nonobstante juramento si quod Duci prædicto ratione regni forsitan præstitisti, cum nos illud, eo reprobato, decreverimus non servandum. Datum ut supra.

In eundem modum R. Comiti de Thaveskure. In eundem modum nobili viro Langravio.

NOBILI VIRO COMITI DE VIANNA.

EXPECTANTES expectavimus olim ut Principes vel per se ipsos imperio utiliter providerent, vel super eo saltem divinum & nostrum auxilium implorarent. Ne autem expectando diutius dissimulare discordiam & dissimulando fovere forsitan videremur, eos ad concordiam per litteras nostras curavimus exhortari; ac postmodum, cum audissemus quod quidam eorum disposuerant ad commune colloquium convenire, consilium nostrum eis per proprium nuntium & litteras nostras fideliter duximus exponendum; tandem quoque Legatos nostros in Theutoniam destinantes, ipsos super utili provisione imperij mandavimus diligenter & efficaciter commoneri. Cum ergo Ecclesiæ Romanæ dispendium &c. in eundem modum ut in illa quæ sic incipit * Quantum gratiæ, usque exhiberi. Monemus ergo nobilitatem tuam & exhortamur in Domino & per apostolica tibi scripta præcipiendo mandamus quatenus ob reverentiam apostolicæ sedis & nostram ipsi de cetero fideliter & constanter adherens & tamquam Regi in Romanorum Imperatorem electo &

Epist. 35.

Epist. 36.

*id est, epi. 34.

nobis opportuno tempore dante Domino coronando reverentiam & honorem impendas, & nonobstante juramento &c. *in eundem modum ut in prima * precedenti usque non servandum, per te ac tuos potenter & efficaciter intendas ad exaltationem ipsius, ut & nos pro tuæ nobilitatis honore apud eum intendere meritò debeamus. Datum ut supra.*

In eundem modum scriptum est Comiti Hirsuro.

In eundem modum Comiti de Zuanburc.

In eundem modum Comiti de Salzburg.

In eundem modum Comiti de Neojur.

In eundem modum Comitibus de Spanahim.

In eundem modum Trevirensi Archiepiscopo & suffraganeis ejus.

In eundem modum Salzburgenfi Archiepiscopo & suffraganeis ejus.

In eundem modum Capitulo & suffraganeis Ecclesie Maguntinae.

In eundem modum Magdeburgenfi Archiepiscopo & suffraganeis ejus.

In eundem modum nobili viro Duci Bernardo.

In eundem modum Adulfo Comiti de Lovenburg.

In eundem modum Duci Bavariae.

NOBILI VIRO GVARNERO DE Bolland.

Epist. 37.

Gaudemus in Domino & in potentia virtutis ipsius, quæ tibi & quibusdam aliis amicis & consanguineis tuis misericorditer inspiravit ut ab eo discederes cui nos coronam imperij salva conscientia imponere non possemus, & adhereres illi quem nos intendimus honorare. Sane cum Romanæ Ecclesiæ dispendium &c. *ut in precedenti usque in finem.*

In eundem modum Guttrifredo de Appelstain.

MAGDEBURGENSI ARCHIEPISCOPO.

Epist. 38.

Licet carissimum in Christo filium nostrum illustrem Regem Ottonem in Romanorum Imperatorem electum sincera diligamus in Domino caritate, & ad honorem intendamus ipsius, Magdeburgensis tamen Ecclesiæ incrementum nihilominus affectamus, & indemnitati ejus paterna volumus sollicitudine providere. Ne igitur promotio ejus eidem Ecclesiæ sit damnosa, & tu metu damni à devotione ipsius & obsequio retraharis, nos pro eo & fratribus ejus de ipsorum voluntate promittimus quod super possessionibus & honoribus ejus in ipsius præjudicium nihil temerè attentabunt. Quod si forsitan contrarium præsumerent, nos contra eos apostolici favore subsidij Magdeburgensem Ecclesiam juvaremus. Monemus igitur fraternitatem tuam & exhortamur attentius & per apostolica tibi scripta præcipiendo mandamus quatenus cum nos eidem Ecclesiæ taliter providere velimus ut de cetero nobis humiliter deferas, & devotè eidem Regi fideliter & constanter adhaereas, regalem ei honorificentiam & devotionem impendens. Alioquin ex quo nos eum in Regem recipimus, sicut per alias tibi litteras plenius intimamus, non possemus ei contra illos qui se ipsi opponerent favorem apostolicum denegare, immo cogermur in eos rigorem ecclesiasticum exercere. Datum &c.

In eundem ferè modum suffraganeis ejus.

In eundem ferè modum nobili viro Duci Bernardo.

In eundem modum Adulfo Comiti de Lovenburg.

In eundem modum Duci Bavariae.

COLONIENSI ARCHIEPISCOPO.

Epist. 39.

Gaudere debes in Domino & nobis & Ecclesiæ Romanæ in actionibus assurgere gratiarum quod tuum & Coloniensis Ecclesiæ judicium commendantes, reprobare quod reprobastis & quod approbastis curavimus approbare. Ecce etenim cum duobus favore ad obtinendum imperium non possumus, & cum non tam personæ in imperio quam imperio in persona deceat providere, sitque reputandus ad hoc dignior qui magis idoneus reperitur, persona nobilis viri Philippi Ducis Sueviæ propter impedimenta patentia reprobata, carissimum in Christo filium nostrum Ottonem in Regem recipimus, & regalem ei præcipimus ab omnibus obedientiam exhiberi. Monemus igitur fraternitatem tuam & exhortamur in Domino & per apostolica tibi scripta præcipiendo mandamus quatenus sicut hætenus, immo fortius quam hætenus in ejus de cetero dilectione ac devotione persistas, & ad honorem & profectum ipsius per te ac tuos efficaciter & potenter intendas, & quoscunque potes ad favorem ejus & fidelitatem inducas. Cum enim gratum nobis fuerit & acceptum si quid auxilij ac favoris ei hætenus est impensum, de cetero grave nobis existeret & molestum si quis se ipsi duceret opponendum, cum imperij Romani nolimus ulterius sustinere jacturam, cujus ei disposuimus conferre coronam. Datum.

In eundem ferè modum suffraganeis Coloniensis Ecclesie.

NOBILI VIRO DUCI BRABANTIAE.

Epist. 40.

Gaudere debes in Domino &c. usque gratiarum, quod tuam & aliorum Principum carissimo in Christo filio nostro illustri Regi Ottoni in Romanorum Imperatorem electo faventium discretionem & industriam commendantes, reprobare quod reprobastis &c. *usque in finem.*

In eundem modum Comiti Flandriae, Duci de Limburg, Comiti Hollandia, Comiti de Sen & fratri ejus, Comiti de Aare, Comiti de Hostade, Comiti de Bergh, Comiti de Arnebergh, Comiti de Arnesbergh, Comiti de Therenbergh, Comiti de Voelptia, Comiti de Everstan, ita quod unicuique scorsim.

In eundem modum Comitibus in Saxonia constitutis. In eundem modum Comitibus in Brunsvich.

HENRICO COMITI PALATINO Rheni.

Epist. 41.

Gaudere debes in Domino & in actionibus nobis assurgere gratiarum quod is cujus imperij non est finis, per nos, licet indignos, vicarios suos genus tuum exaltare disposuit, & de fructu ventris illustris memoriæ Henrici Ducis Saxonie patris tui super sedem imperij stabilire. Quantum autem id ad gloriam tui nominis spectet & honoris tui pertineat incrementum satis intelligit tua nobilitas per se ipsam, cum excepto nomine imperatorie dignitatis, cetera tibi & carissimo in Christo filio nostro illustri Regi Ottoni in Romanorum Imperatorem